

55

LSA wil doormodderen met het AR

Het 25e LSA-symposion op vrijdag 31 januari 2014

Jhr. mr. H.J.J. de Bosch Kemper*

Het vijfde lustrum van de LSA ging van start in Antwerpen. 'Gastheer', althans dagvoorzitter, was **Michael Faure**, een uitstekende gids voor als je niet in je eigen land wil blijven. De inleidingen waren – natuurlijk weer met uitzondering van die van **Ton Hartlief** – weliswaar interessant en informatief, maar toch niet helemaal zo geïnspireerd en inspirerend als wat je van een zilveren jubileum verwacht. **Siewert Lindenbergh** hield zijn publiek nog maar eens voor wat het in werkelijkheid eigenlijk betekent, om echt zwaar getroffen te zijn en dat het onaanvaardbaar is dat de kosten van de schadevaststelling in korte tijd explosief gegroeid zijn, maar smartengeld vergoedingen achterblijven. **Frank Stadermann** wees op het belang dat slachtoffers hebben bij dekking van aansprakelijkheid van ouders – in dit gezelschap toch een beetje een open deur – en de valkuilen van uitsluitingen. **Dineke de Groot** belichtte de veranderende visie op procesrecht, dat in zijn oorspronkelijke vorm soms tot voor een gewoon mens onbegrijpelijk, en zelfs ronduit onzinnelijke stellingen leidt, maar waarin steeds meer ruimte ontstaat voor doeltreffender conflictoplossing. **Lodewijk Smeehuijzen** sloot daarop aan met gedachten over alternatieve wijzen van geschilbeslechting, meer speciaal 'mediation'. De hoofdlijn stond bij een ieder wel in het teken van de titel van het symposion: **De toekomst van de letselschadepraktijk**, maar het is niet gelukt mij met een op dat gebied gerustgesteld gemoed naar huis te sturen...

Schrijver dezes was niet de enige die iets te laat kwam. Natuurlijk was er weer iets aan de hand met de trein (wie gaat er dan ook nog naar België met de trein?). Onder de in groten getale al wel reeds aanwezige LSA-leden gonsde het nog van het zeer geslaagde dansfeest de avond (de nacht) tevooren. En toch keek iedereen monter uit zijn ogen. Misschien opgemonterd door het welkomstwoord van Joost Wildeboer, h.t. voorzitter van de vereniging LetselSchade Advocaten, dat ik gemist heb, maar in elk geval opgevrolijk door de prettige tongval van de dagvoorzitter Faure, voor wie 'over grenzen' gaan niets bijzonders is. De grote zaal in het wat gedateerde Astrid Hotel – recht tegenover het nog imposanter Centraal Station – was vol. Het symposion was dan ook goed bezocht: de circa 400 personen op de deelnemerslijst zijn waarschijnlijk ook allemaal gekomen, want er zaten circa 400 deelnemers in de zaal. Afgaande op die deelnemerslijst wederom een grote mate van 'in-crowd':

* Voormalig advocaat te Voorburg.

nauwelijks meer dan tien rechters, zeven deelnemers uit wetenschap en onderwijs, twee artsen en één journalist (ik doel daarbij niet op mijzelf). En dus 380 'partijdige' betrokkenen, een stuk of dertig verzekeringsmensen, ruim vijftig mensen van letselschade- en expertisebureaus en bijna 300 advocaten. Daartussen bijna een beetje verdwaald Hessel Bouman (volgens de deelnemerslijst verbonden aan 'Fam. Bouman' met daarin een onbekende functie). Vijf-en-twintig jaar, ach dan mag je nog wel eens puberen.

Wat het meest is bijgebleven was de weer alom terecht bewonderde helikoptervlucht boven Aansprakelijkheidsland van Ton Hartlief. Uitzicht naar de toekomst hadden we jammer genoeg niet, want daar was zoals bijna altijd mist onder zware laaghangende bewolking. Maar des te meer kregen we uitzicht naar het verleden, tot over de grens van 25 jaar. Aan de einder was zelfs nog het proefschrift van Bloembergen¹⁾ zichtbaar.

Hartlief stijgt graag op met een pakkende casus. In dit geval had hij zelfs een vliegend automobiel gevonden: de casus van de 'hulp' aan een bestuurder van een bestelbusje die zijn been niet op het gaspedaal kon krijgen.²⁾ Inderdaad een casus die te denken geeft. Hoe dom kan je zijn. Hoe dom mag je zijn? Hartlief herinnerde eraan dat in de tachtiger jaren wel geleerd werd dat zelfs een kleine kans op ernstig letsel voldoende kan zijn om handelen als nalatig of onrechtmatig te bestempelen, als die kans zich heeft verwezenlijkt.³⁾ Het leek er toen op dat we te maken hadden met 'uitdijende aansprakelijkheid' en ook de wetgever kwam met nieuwe risicoaansprakelijkheden. Maar nu lijkt het er op, aldus begreep ik Hartlief, dat de golfslag van de tijd ons naar nieuwe terughoudendheid heeft gevoerd. Je mag tegenover iemand als Hartlief zoiets niet in twijfel brengen, maar zo op een veilige afstand durf ik wel even. Staat niet al heel lang achter de zogenaamde ontwikkeling van het aansprakelijkheidsrecht (gemakshalve AR), soms expliciet, soms als een schimmige reus, de Verzekeraar? Vertekent dat niet onze filosofieën over het AR? In de casus van de vliegende bestelbus ageerde een regresnemende verzekeraar. Zo'n zaak is moeilijker te winnen dan als je voor een slachtoffer opkomt, vooral als de 'hulpverlener' wel verzekerd is. Dan was je misschien wel verder gekomen met de verwezenlijkte-kans-theorie.

**Helikoptervlucht
boven Aansprakelijkheidsland.**

1. *Schadevergoeding bij onrechtmatige daad*, 1965. Bloembergen vroeg aandacht voor de rol van het schadevergoedingsrecht in de maatschappij, die niet alleen door juristen, maar ook door economen en sociologen bestudeerd moet worden.
2. Hof Amsterdam 7 december 2010, VR 2012/48.
3. HR 27 mei 1988, NJ 1989/29 m.nt. FHvdB.

